

Kraft. Han har gjort opmærksom paa, — hvad der ikke vil finde Modsigelse fra nogen Side, tænker jeg, ialfald ikke fra mig, — at der er en dobbelt Art Frihed, der skal tilveiebringes, naar Talen er om Religionsfrihed. Denne ene er Frihed for dem, der ikke staae i Forbindelse med noget kirkeligt Samfund, og at det er den, som denne Lov alene skulde beskæftige sig med. Og den anden skulde være Troes- og Samvittighedsfriheden i Samfundet; og den vil han holde aldeles borte fra denne Sag og vise at være denne Sag aldeles uvedkommende. Derfor har den høitærede Minister gjentagne Gange sagt, — og, jeg tør sige, søgt stærkt at indskærpe og lægge Vægt paa, — at her bestemmes Intet for den lutheriske Kirke, her er Intet, Folketirken vedkommende, her — nemlig i Forslaget, som det fra først af foreligger, — finder ingen Indgriben i Folketirkens Anliggender Sted. Og i Modfatning dertil har han saa villet stille saadanne Forslag, som de fra mig udgaaede, hvorved virkelig en Indgriben skulde finde Sted, idet deres Indhold formeentligen skulde medføre, at Kirken ikke maatte modsætte sig, fremdeles at regne Saadanne for sine Medlemmer, som gjøre Brug af den dem efter de foreliggende Ændringsforslag indrømmede borgerlige Berettigelse. Men det er vist høist nødvendigt, — just fordi dette vilde være aldeles affjærende for og afgjørende imod det af mig Foreslåede, — at jeg gjør opmærksom paa, at det, hvordan det end iøvrigt forholder sig med den ærede Ministers Opfattelse af mine Ændringsforslag, aldeles ikke er Tilfældet, at der ikke efter min Mening i de af mig stillede Forslag, — og jeg troer dog virkelig ret godt at kjende de saa og smaa Ord, jeg har tilladt mig at foreslaae, — er den allerførneste Tanke om eller Antydning af, at det skulde være Meningen, at, naar denne Lov udkom, var det dermed afgjort, at Folketirken, som Folketirke, ikke maatte modsætte sig fremdeles at regne dem, der benyttede den saaledes indrømmede borgerlige Frihed, for sine Medlemmer. At det ikke staaer ligefrem i de af mig stillede Forslag, vil være aldeles tvivlsaldende. Men, at det heller ikke følger af, at den borgerlige Evang tages bort, vil En-

hver indrømme, som lægger Mærke til, at man ikke kan antage, at Folketirken slet ikke er i Besiddelse af andre Midler til at virke med end borgerlig Evang. Har virkelig den danske Folketirke indtil denne Dag kun havt eet Middel, det, som begynder med Mulkt og fortsættes med Tugthuset, ja, saa kan jeg begribe, at, naar jeg tager det Middel bort, kan man sige, at jeg foreslaaer, at Kirken ikke maa modsætte sig Benyttelsen af de Rettigheder, som i borgerlig Henseende indrømmes. Men, har Kirken endnu, og har den hidindtil havt de samme Midler at virke med, som den christne Kirke har overalt, Ordets frie Forkyndelse, Formaning, Trettesættelse og endelig Udelukkelse fra Sacramenter, saa er det jo aabenbart, at disse samme Midler, accurat i samme Grad og Omfang, hvori den paa noget andet Punkt maatte have dem, — hvor Meget eller Lidet det er, maa aabenbart her være ligegyldigt, — altsaa accurat i samme Omfang bevares og blive ved i Folketirken, om end en Lov udkommer, som siger: Staten vil herefter ikke anvende nogen Evang, for at det vedkommende Medlem af Folketirken inden 8 Uger lader sit Barn døbe, eller: Staten vil herefter ikke tvinge nogen Præst i Folketirken til at foretage en Vielse, som han i sin Samvittighed er bunden til ikke at tage Deel i. Det var kun dette Punkt, jeg strax troede det nødvendigt at gjøre Rede for, og at gjøre gjældende, idet jeg er ganske overbevist om, at, dersom det forholdt sig saaledes med mit Forslag, som den høitærede Minister yttrede, skulde jeg være den Første til at tage det tilbage. — Men forøvrigt har den høitærede Minister indrømmet, hvad der naturligtvis ikke kunde undgaae hans skarpe Øie, men hvad han ikke synes at lægge det Eftertryk paa, som det dog vistnok bør have, at, saaledes som Loven er udgaaet fra Folkethinget, indeholder den en ligefrem Opfordring til i visse Tilfælde, for at opnaae visse Diemed, at udtræde af den danske Folketirke. Dette er ogsaa aldeles umiskjendeligt, og det er netop den aldeles falske Stilling, hvori Folketirken, saavel som de øvrige anerkjendte Samfund, derved komme, der har ligget mig paa Hjerte; det er netop det, at Folketirken kommer jo efter dette Lov-